

Onderwerp
Mededeling Statenvragen kredietaanvraag DRIS-displays

Kern mededeling:
Op 5 februari 2020 is een beeldvormende ronde geweest voor een kredietaanvraag aan uw Staten voor 41 nieuwe Dynamisch Reisinformatie Systeem-displays (DRIS). De kredietaanvraag wordt ingebracht voor de Statenvergadering van 26 februari 2020. Aanvullend zijn er door uw Staten nog enkele vragen gesteld, die hieronder behandeld worden en voorafgaand worden medegedeeld.

Mededeling:
Is het mogelijk om de DRIS-displays uit te voeren met een knop waarmee de tekst gesproken wordt? Wat zouden de extra kosten hiervoor zijn?
In het Programma van Eisen (PvE) wordt opgenomen dat alle displays een audioknop krijgen. Deze kosten zijn meegenomen in de raming.

Is er rekening gehouden met de mogelijkheid om DRIS-panelen op zonne-energie (dus met een zonnepaneel) uit te voeren? Wat zouden de kosten hiervoor zijn?
In het PvE zetten we in op duurzaamheid. Bij de autonome kleine DRIS-displays zorgt de uitvoering met één zonnecel voor een langere accuduur. De autonome kleine DRIS-displays krijgen dan ook geen vaste stroomaansluiting. De grotere displays verbruiken, ondanks de toegepaste LED-techniek, op dit moment nog teveel stroom om dit met één zonnepaneel op te lossen. Om dit rendabel te maken moeten er meerdere zonnepanelen per display worden geplaatst, met daarbij een grote kast met accu. Het display heeft immers ook in de avonduren en op donkere dagen stroom nodig. Nergens in het land is dit nog toegepast, omdat de leveranciers aangeven dit niet in één ontwerp op te kunnen lossen. In deze aanbesteding zijn de grotere DRIS-panelen dus nog niet voorzien van zonne-energie.

Is het mogelijk om extra kosten op te vangen met reclame op DRIS-displays?
In een gezamenlijke verkenning door Overijssel, Gelderland en Flevoland is hier naar gekeken. Het voeren van reclame op de DRIS-displays wordt nadrukkelijk niet toegepast. Het formaat van de displays op de haltes is dusdanig dat de reisinformatie in het geding komt. Ook op de grotere displays zou dit negatieve gevolgen hebben voor de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de reisinformatie.

Is het mogelijk om de apps waarmee men wil gaan werken in de nieuwe busconcessie uit te voeren met info in gesproken vorm?
Dit wordt meegenomen in de implementatiegesprekken met de nieuwe vervoerder Keolis. Deze app is nog niet ontwikkeld en in het kader van toegankelijkheid van diensten zal hier het gesprek over gevoerd moeten worden.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Beleidslijn DRIS-displays Flevoland	2535738	Ja
Statenvoorstel aanbesteding DRIS-displays Flevoland	2537259	Ja

Registratienummer
2563209
Datum
19 februari 2020
Afdeling/Bureau
SENB

Openbaarheid
Openbaar

Portefeuillehouder
Reus, J. de

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Beleidslijn DRIS-displays Flevoland

Versie 2 januari 2020

Provincie Flevoland, S&B team mobiliteit

Inleiding

Dynamische Reisinformatie Systeem-displays (DRIS-displays) geven de reizigers op bushaltes (en knooppunten) informatie over de actuele vertrektijden van de bussen en hebben daarmee een faciliterende functie.

In de provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland zijn in verschillende perioden DRIS-displays geplaatst. Alle displays zijn binnenkort afgeschreven en/of het onderhoudscontract loopt af. Binnen enkele jaren moeten alle displays dus worden vervangen. Daarom en vanwege de verdergaande samenwerking (onder andere de gezamenlijke busconcessie IJssel-Vecht vanaf december 2020) starten de drie provincies gezamenlijk een aanbesteding. In deze beleidslijn wordt uitgelegd welke criteria provincie Flevoland gebruikt om af te wegen of een locatie wel, dan wel geen, DRIS-display krijgt. Deze beleidslijn is niet van toepassing op het OV van de concessie Almere.

Uitgangspunten

Het algemene doel is het meer toegankelijk maken en het versterken van het gebruik van het openbaar vervoer. Daarvoor willen we Dynamische Reis Informatie Systeem-displays (DRIS) gebruiken. DRIS-displays zijn bedoeld om de reizigers op de halte op een snelle, eenvoudige en directe manier informatie en geruststelling te geven over de aankomst- en vertrektijd van bussen op deze halte. De reiziger kan ook zien of de bus al is vertrokken of mogelijk vertraging heeft. Dit is vooral prettig voor de incidentele reiziger en de reiziger die veel behoefte heeft aan zekerheid. Hiervoor is het nodig dat DRIS-displays goed zichtbaar zijn, een weergave in tekst geven en er geen tussenstap via een mobiel of ander apparaat nodig is om de informatie te begrijpen.

In Flevoland staan op dit moment (4) DRIS-displays en (56) zogenaamde Flexpapers (hierna "kleine DRIS-displays") bij haltes en op busstations:

Links DRIS-display, rechts een flexpaper (klein DRIS-display).

In de Mobiliteitsvisie 2030 van de provincie Flevoland staat dat de provincie streeft naar een kosteneffectief openbaar vervoersysteem dat aansluit bij de mobiliteitsvraag. Dit verplicht de provincie om middelen voor openbaar vervoer efficiënt en effectief in te zetten. Daarbij past het niet om elke halte zonder goede onderbouwing van een DRIS-display te voorzien. Het enkel plaatsen van een DRIS-display leidt nauwelijks tot extra vervoervraag, zoals

bijvoorbeeld een investering in een hogere frequentie of een extra buslijn wél doen. DRIS-displays faciliteren vooral in de informatiebehoefte van reizigers. Deze beleidslijn beoogt daarom om met een relatief laag aantal displays een zo groot mogelijk aantal reizigers een extra service te bieden.

Criteria voor het plaatsen van DRIS-displays

Landelijk wordt een stapeling van criteria opgenomen om een afweging voor het plaatsen van DRIS-displays te maken. Deze criteria komen uit een handreiking voor het plaatsen van DRIS-displays (CROW-ND¹OV, 2018) en zijn:

1. *aantal instappers per halte;*
2. *aanwezigheid van meerdere buslijnen (knooppunt/busstation);*
3. *halte waar een hoogwaardige busverbinding langs rijdt;*
4. *belangrijke locaties in de buurt.*

Deze criteria worden nu afgewogen in de context van het gebruik van het OV in provincie Flevoland.

1. Aantal instappers per halte: geen goed criterium voor Flevoland

Hoewel het aantal instappers als criterium eenvoudig te objectiveren is, namelijk door een getal toe te voegen, blijkt hier in de praktijk geen standaard maatstaf voor te zijn. Daarmee is het een subjectief en enigszins arbitrair criterium. Flevoland kent veel haltes waar alleen scholierenlijnen passeren. Deze lijnen hebben weliswaar veel reizigers maar kennen vaak maar 5 ritten per dag. Dit betekent dat een DRIS-display een groot deel van de dag (en gehele weekenden) weinig tot geen reizigers bedient. Dit is niet in lijn met de het genoemde doel om de gelden op een efficiënte en effectieve wijze in te zetten.

2. Aanwezigheid van meerdere buslijnen: een geschikt criterium voor Flevoland

In Flevoland rijden veel buslijnen overdag in een uursfrequentie. Meestal kennen de vaste reizigers de vertrektijden wel. Het criterium van meerdere buslijnen (bijvoorbeeld op een knooppunt) zorgt er echter voor dat gedurende de dag meerdere soorten reizigers profijt hebben van de displays. Daarnaast biedt het display hier extra reisinformatie ten opzichte van de statische haltevertrekstaten, namelijk welke lijn als eerste zal passeren.

3. Haltes met hoogwaardige busverbinding: deels geschikt voor Flevoland

Het derde criterium geldt in Flevoland alleen voor de HOV-verbinding Emmeloord – Lelystad – Harderwijk (start december 2023 in de concessie IJssel-Vecht). Dit criterium past wel bij het doel efficiënt inzetten van middelen. Uit de cijfers (in/uitstappers per halte, bron data MIPOV en van de concessie OV Regio IJsselmond) blijkt dat op deze lijn de meeste reizigers instappen op de knooppunten. Het advies in deze beleidslijn is daarom om niet alle haltes langs de HOV-verbinding van DRIS te voorzien maar wel de knooppunten

4. Belangrijke locaties in de buurt: geschikt voor Flevoland

Een vierde criterium dat wordt genoemd is de nabijheid van belangrijke locaties. Dit criterium is in Flevoland goed toepasbaar. Locaties die zijn genoemd worden zijn zorgvoorzieningen, geclusterde horecagelegenheden (lees: centra), culturele voorzieningen, musea en bibliotheken. Deze voorzieningen zorgen voor een groter deel van de dag voor een vervoervraag. Daarnaast maken van deze haltes meer incidentele reizigers gebruik die een grotere informatiebehoefte hebben. Daarom is dit criterium meegenomen als onderbouwing voor locatiekeuze van de te plaatsen displays in Flevoland.

Concluderend zijn de belangrijkste criteria voor Flevoland:

- *de overstapfunctie van de haltes: vooral stations en knooppunten;*
- *de dichtstbijzijnde voorzieningen: vooral bij scholen, zorginstellingen, (winkel)centra;*

¹ CROW-NDOV (2018), *Handreiking plaatsen DRIS-displays*.

Overwegingen voor criteria Flevoland

Landelijk is een basisset van criteria vastgelegd door het CROW-NDOV. Vanwege specifieke gebiedskenmerken in Flevoland (reismotieven, soorten reizigers etc.) wordt gekozen om enkele criteria toe te voegen en met enkele criteria anders om te gaan. Dit is hieronder beschreven.

Het niet toepassen van het eerste criterium 'aantal instappers per halte' heeft tot gevolg dat er minder haltes een DRIS-voorziening krijgen en zo het bereik van deze voorziening verkleint. De haltes zijn nu echter zo gekozen dat met een kleinere investering toch een groot deel van de reizigers op zijn reis een DRIS-display tegenkomt. Op basis van dit criterium met een drempelwaarde van bijvoorbeeld 1.000 reizigers per maand² komt men uit op circa 150 displays (klein en groot) voor Flevoland, wat een extra kostenpost van meer dan één miljoen euro zou opleveren. De in Flevoland gestelde extra criteria zorgen voor een optimum tussen kosten en bereik qua aantal reizigers.

Een laatste keuze betreft een groot of klein DRIS-display. In Flevoland hebben de grotere knooppunten een groot DRIS-display of DRIS-overzichtdisplay. Dat is hier een passende oplossing omdat de tekst dan ook van een afstand vanaf meerdere haltes te lezen moet zijn. Op enkele haltes staat nu een kleine DRIS-display. Dit volstaat uitstekend. Vanuit een efficiënte en effectieve inzet van middelen is dit een goede afweging. De aanschaf- en beheerkosten van een groot display liggen namelijk drie keer hoger dan bij een kleine DRIS-display.

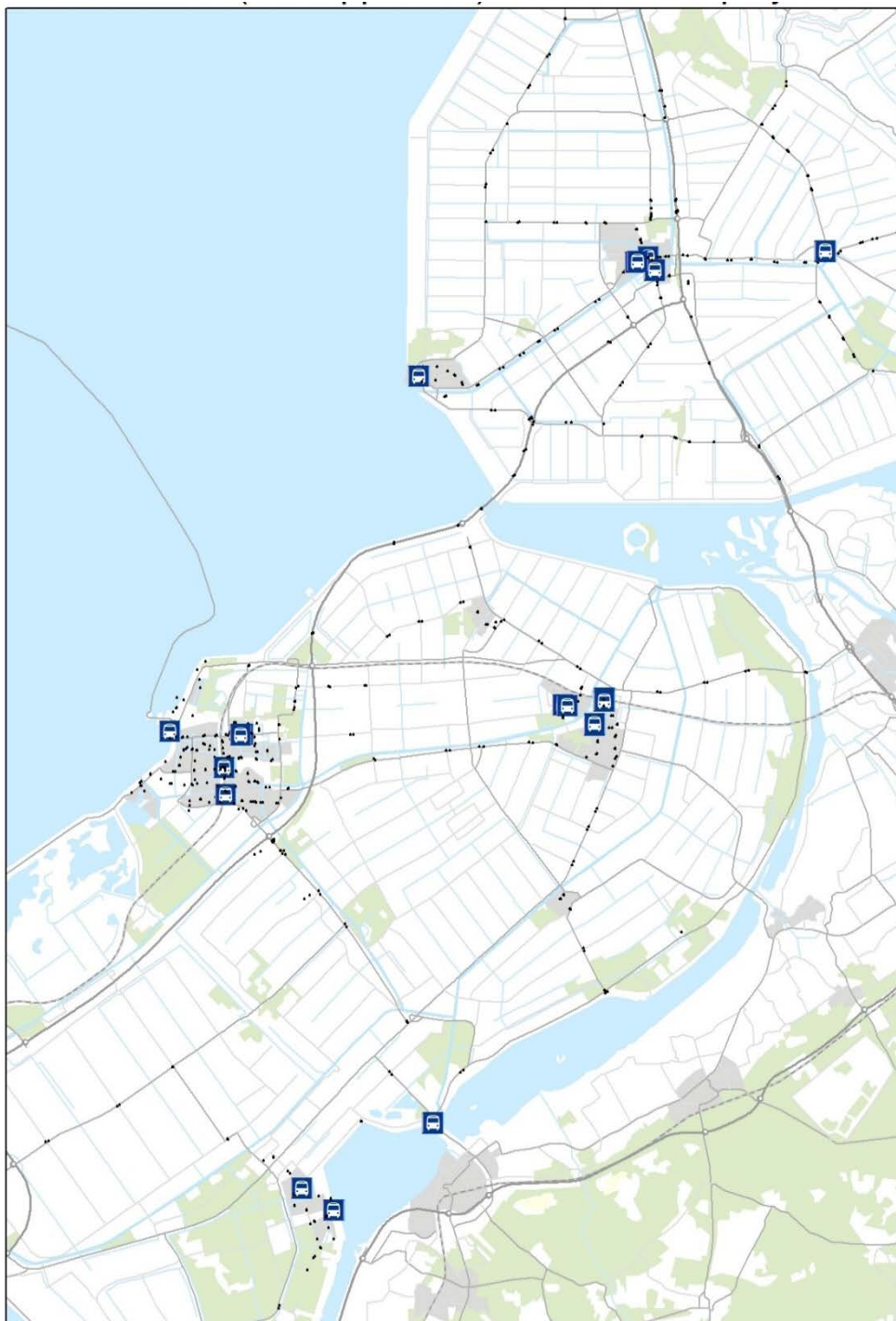
Voorstel Locaties Flevoland en soort displays

In bijgaand overzicht wordt toegelicht welke locaties een display krijgen en wat voor display er per locatie geplaatst wordt.

	Halte	Soort Display	Opmerkingen
1	Dronten, Aeres Hogeschool	Kleine DRIS (2x)	Nvt
2	Dronten, Centrum	Kleine DRIS (2x)	Nvt
3	Dronten, Station	DRIS-overzicht (1x) Kleine DRIS (4x)	Nvt
4	Emmeloord, Busstation	DRIS-overzicht (1x) Kleine DRIS (6x)	Nvt
5	Emmeloord, Medisch Centrum	Kleine DRIS (2x)	Nvt
6	Emmeloord, Zuyderzee College	Kleine DRIS (2x)	Nvt
7	Lelystad, Bataviastad	DRIS-overzicht (1x)	Nvt
8	Lelystad, De Rietlanden	Kleine DRIS (2x)	Nvt
9	Lelystad, Lelycentre	Kleine DRIS (2x)	Nvt
10	Marknesse, Busstation	DRIS-overzicht (1x)	Nvt
11	Zeewolde, Harderhaven	Kleine DRIS (2x)	Nvt
12	Zeewolde, Mast	Kleine DRIS (2x)	Nvt
13	Zeewolde, Centrum	Kleine DRIS (2x)	Nvt
14	Lelystad, Station Centrum	DRIS-overzicht (1x) Kleine DRIS (7x)	Station Lelystad Centrum wordt verbouwd, exact aantal benodigde displays gebaseerd op huidige aantal. Toekomstige aantal haltes nog onbekend
15	Urk, Busstation	DRIS-overzicht (1x)	Urk krijgt centraal busstation, datum van realisatie en vormgeving nog onbekend

² Wordt als drempelwaarde gebruikt in de provincies Overijssel en Gelderland

Tot	6x DRIS-overzicht	€138.000,- (à €23.000,-)
	35x kleine DRIS	€140.000,- (à €4.000,-)

Figuur 1 beoogde haltes met DRIS-displays

Investeringskosten

Bovenstaande overzicht leidt tot de volgende aantallen en investeringskosten

6x DRIS-overzichtsdissplays à €23.000,-	= €138.000,-
35x kleine DRIS-displays à €4.000,-	= €140.000,-

Subtotaal	= €278.000,-
VAT-kosten (voorbereiding etc.)	= €44.480,-
Onvoorzien	= €27.800,-

Totaal	= €350.280,-

De displays worden in 10 jaar afgeschreven. De keuze voor hoofdzakelijk kleine displays is gemaakt omdat deze nu ook op de haltes staan. Haltes of locaties waar investeringen plaatsvinden (zoals bijvoorbeeld Lelystad) krijgen ofwel een klein display of – bij grotere bezoekersaantallen, zoals Bataviastad – een DRIS-display.

Jaarlijkse Beheerkosten (raming)

Het nieuwe contract zal een looptijd van 10 jaar krijgen. Uitgaande van bovenstaande aantallen betekent dit voor Flevoland een geraamde jaarlijkse bijdrage voor de beheerkosten van €20.712,-. Dit bedrag wordt jaarlijks al gereserveerd voor de huidige DRIS-displays en wordt met het nieuwe contract voortgezet.

Onderwerp

Aanbesteding displays Dynamisch Reisinformatie Systeem (DRIS)

Gedeputeerde Staten stellen voor:

1. Beslispunten
 1. Een budget van €350.000 beschikbaar te stellen voor de realisatie van 41 DRIS-displays vanaf 2021 vanuit de begrotingspost 'Beheer OV'.
2. Doelstelling programmabegroting
Dit onderwerp past binnen het programma 'Mobiliteit' (Hoofdstuk 6), programmaonderdeel 6.1 Openbaar Vervoer: 'Innovatie openbaar vervoer'.
3. Eerdere behandeling
N.v.t.
4. Bevoegdheden PS en doel behandeling
Voor het starten van de aanbesteding is gezien de grootte van de geraamde kosten formeel een besluit van uw Staten nodig. Besluitvorming in Provinciale Staten van Gelderland en Overijssel is gelijktijdig voorzien (februari 2020).
5. Verdere behandeling PS
Eind 2020 wordt uw Staten geïnformeerd over de resultaten van de gezamenlijke aanbesteding.
6. Korte toelichting op voorstel
Verdeeld over de provincies Overijssel, Gelderland en Flevoland staan bij een groot aantal bushaltes en knooppunten Dynamische Reisinformatie Systeem-displays. Een DRIS-display is een dynamisch informatiebord waarop de reiziger kan zien hoe laat de bussen vertrekken. Hoewel deze in verschillende jaren zijn aangelegd, zijn al deze panelen binnen nu en circa vijf jaar aan vervanging toe. Bovendien kunnen de lopende contracten niet meer worden verlengd.

De huidige displays voor Flevoland (in samenwerking met Overijssel) vallen onder een contract met een looptijd tot oktober 2021. Vanwege de verdergaande samenwerking tussen Overijssel, Gelderland en Flevoland op het gebied van openbaar vervoer is door Gedeputeerde Staten besloten om gezamenlijk aan te besteden, dit zorgt voor schaalvoordelen bij inkoop en draagt bij aan een storingsvrij systeem van displays. In Flevoland is daarnaast het doel in de Mobiliteitsvisie 2030 om het openbaar vervoer kosteneffectief uit te voeren. Dit vraagt om een gedegen afweging voor te plaatsen DRIS-displays op bushaltes. In de bijgevoegde 'Beleidslijn DRIS-displays Flevoland' is een onderbouwde keuze voor de locatie van 41 toekomstige DRIS-displays opgenomen. Hiervoor wordt aan uw Staten een investeringsbedrag van €350.000 gevraagd.
7. Beoogd effect
De gezamenlijke aanbesteding leidt ertoe dat:
 - De drie provincies gelijktijdig nieuwe DRIS-displays hebben en hiermee inspelen op de informatiebehoefte van de reizigers
 - Met een relatief kleine extra investering in de informatiebehoefte een zo groot mogelijke groep van de reizigers van actuele reisinformatie voorzien kan worden

Provinciale Staten
26 februari 2020

Agendapunt

Lelystad
14 januari 2020

Registratienummer
2534904

Afdeling/Bureau
SENB

Portefeuillehouder
Reus, J. de

Routing

Commissie Economie:
5 februari 2019

Daarmee wordt invulling gegeven aan doelstelling 4 “Reizigers in staat stellen optimale keuzes te maken ten aanzien van reistijd en vervoermiddel, zodat de beschikbare infrastructuur zo goed mogelijk wordt benut” en doelstelling 7 in de Mobiliteitsvisie Flevoland 2030: “De provincie streeft naar een kosteneffectief openbaar vervoersysteem dat aansluit op de mobiliteitsvraag van met name forenzen, scholieren en van mensen die van openbaar vervoer afhankelijk zijn.”

8. Argumenten

3.1 Extra budget voor jaarlijkse afschrijving displays

Een tussentijdse raming, zoals beschreven in de beleidslijn DRIS-displays Flevoland, geeft een bedrag van circa €350.000 voor de aanleg van de displays en daarnaast een jaarlijkse bedrag van circa €20.000 voor het beheer van de displays voor circa 10 jaar (worden gedekt uit bestaande budgetten). De kosten voor aanleg van de displays en daarna het jaarlijkse beheer worden gedekt uit de begrotingspost “Beheer OV” en zullen over 10 jaar worden betaald met een jaarlijkse investering van €35.000 per jaar. Het jaarlijkse budget voor beheer en onderhoud is jaarlijks al gereserveerd voor het beheer van de huidige displays en wordt in het nieuwe contract op eenzelfde wijze voortgezet.

9. Kanttekeningen

Een nieuw contract voor drie provincies (in plaats van het contract voor het gebied IJsselmond) brengt meer schaalvoordelen en flexibiliteit met zich mee, maar zorgen ook voor meer afstemming.

Specifiek voor Flevoland is het belangrijk dat de doelen zoals gesteld in de Mobiliteitsvisie Flevoland 2030 in het oog blijven en dat primair voor het vervoer wordt gekozen bij besteding van het beschikbare budget.

10. Bijlage

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Beleidslijn DRIS-displays Flevoland	2535738	